GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

AUGUSTÓW

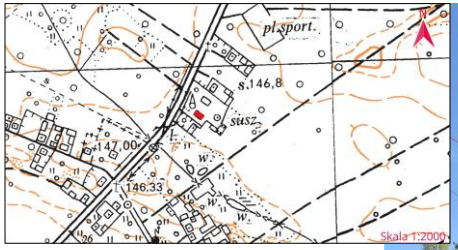
1. Nazwa

WYŁUSZCZARNIA NASION

2. Czas powstania

1930-1931 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Zdjęcie północnej elewacji budynku

4. Adres

Augustów
dz. 357/2
obręb 0022 Augustów

5. Przynależność administracyjna

województwo: mazowieckie

powiat: radomski

gmina: Pionki

6. Formy ochrony

wojewódzka ewidencja zabytków

rejestr zabytków woj. mazowieckiego dec. 606/2015 z dnia 03.07.2015 r. nr rej. A-1301

8. Historia, opis i wartość

Wyłuszczarnia nasion w Augustowie została wzniesiona w pierwszej połowie XX wieku jako element zespołu technologicznego służącego pozyskiwaniu nasion drzew leśnych. Budynek wyłuszczarni (bez dobudówki), wraz z ciągiem techniczno-technologicznym magazynowania i pozyskiwania nasion z szyszek oraz suszarnią szyszek, został wpisany do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr A-1301 decyzją Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 606/2015 z dnia 3 lipca 2015 r.

Obiekt reprezentuje typ wyłuszczarni termicznej, w której proces technologiczny opierał się na ogrzewaniu uzyskiwanym poprzez spalanie wyłuszczonych szyszek. Jest to rozwiązanie wyjątkowe w skali kraju – budynek uznawany jest za prawdopodobnie jedyny zachowany przykład wyłuszczarni tego typu w Polsce. Budynek wykonano w konstrukcji słupowo-ryglowej, posadowionej na murowanym cokole z czerwonej cegły ceramicznej. Ściany oszalowano deskami układanymi poziomo w systemie nakładkowym. Obiekt założony jest na planie wydłużonego prostokąta i nakryty dachem dwuspadowym.

Wyłuszczarnia posiada wysoką wartość historyczną, techniczną i naukową jako unikatowy przykład specjalistycznego budownictwa przemysłowego związanego z gospodarką leśną. Zachowany układ technologiczny wraz z sąsiadującą suszarnią dokumentuje dawny proces pozyskiwania materiału nasiennego drzew leśnych i stanowi cenne świadectwo rozwoju infrastruktury leśnej oraz historii leśnictwa na terenie Puszczy Kozienickiej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: obecnie trwa remont.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Paweł Cyganiewicz
23.05.2025 Paweł Cyganiewicz

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków